

Vinko Bitenc:

Citronček

Pravljica o metuljčku

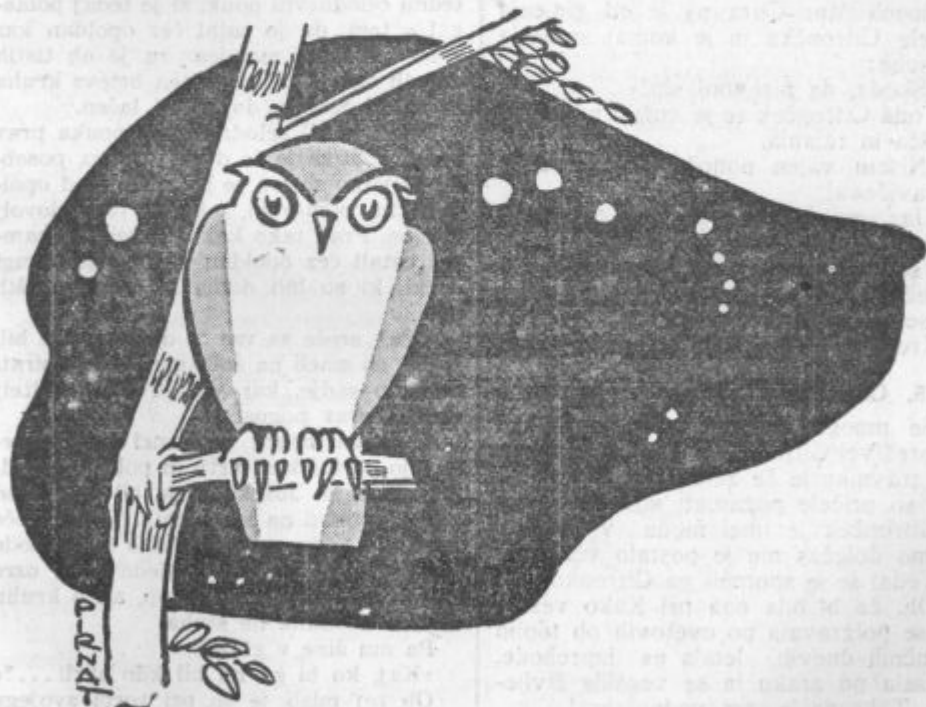
14. Na kresni večer

Približal se je kres.

»O kresi se dan obesi«, je modroval že na vse zgodaj Čuri-Muri. To znači, da bo danes najdaljši dan in najkrajša

in se nasrkal medu. Toda travnik je bil že pokošen. Cvetlice so ležale ovenele med visokimi kopicami sena.

Citronček je srfotal na bližnjo njivo. Tam se je med pšenico bohotil rdeči

noč. Lahko se boš udeležil rajanja kresnic, Citronček.

»Kje pa bo tisto rajanje?« je hotel vedeti Citronček.

»Na tem travniku. Takoj o mraku se prične. Jaz in stara bova godla in pela, ti boš pa plesal.«

Citronček se je od veselja trikrat prekopicnil v zraku. »Joj, to bo lepo!«

Rad bi bil zletel na najlepšo cvetlico

mak. Citronček je obiskal po vrsti vse cvetove. Nožice so mu bile kar rumene od cvetličnega prahu.

Gospa Muri-Cura je imela ta dan silno mnogo posla. Pripravljala je pojedino za kresnice. Do mraka mora biti vse gotovo. To Muri-Cure ni skrbelo; sladkih koreninic in medu je bilo na pretek.

Ko se je skrilo solnce za gore, so prisvetlele prve kresnice nad travnik.

O mraku jih je bilo že cele roje. In rajanje se je pričelo.

Čuri-Muri je godel, žena pa je pela zraven tisto znano:

Čuri-čiri-čiri,
pridite na ples,
saj pomlad je, kres!
Vse se veseli,
čuri-čiri-čiri!

Čuri-Muriju so pomagali gosti njegovi sinovi, ki so domnevali tu pa tam po širnem travniku; hčere pa so stregle kresnicam. Na bukovih listih so nosile jedi naokoli.

Celo stara teta Sova je priletela pogledat veseli dirndaj. Sedla je na samotno brezo ob poti in zavriskala:

»Uhu-hu! Uhu-hu!«

Veselje je priklopelo do vrhunca, ko je Citronček zaplesal solo. Vse mu je ploskalo. Blesteča kraljica kresnic je vzradoščena primigotala k Citrončku in ga poljubila naravnost na rilček.

»Ponosen sem na tvojo umetnost«, je pohvalil Čuri-Muri.

Gospa Muri-Čura pa je od ginjenja objela Citrončka in je komaj spravila iz sebe:

»Škoda, da nisi moj sin!«

Toda Citronček se je kmalu naveličal vrišča in rajanja.

»Nisem vajen ponočnjaštva«, se je opravičeval.

»Jaz sem dnevni metuljček. Spat pojdem.«

Vse prigovarjanje ni nič zaleglo. Citronček se je poslovil od vesele družbe in se odpravil k počitku.

Kresnice pa so rajale še pozno v noč.

15. Citrončkov polet v vsemirje

Še mnogo srečnih, brezskrbnih dni je preživel Citronček v domačem kraju. Na travniku je že zelenela otava; med njo so pričele poganjati nove cvetlice.

Citronček je imel medu v izobilju. Samo dolgčas mu je postalo včasih.

Tedaj se je spomnil na Citronko.

Oh, če bi bila ona tu! Kako veselo bi se poigravala po cvetovih ob toplih solnčnih dnevih, letala na izprehode, plesala po zraku in se veselila življenja. Tako pa je sam, vedno sam!

Nekoč so ga spet nagovorili solnčni žarki.

»Ti je dolgčas, Citronček?« Pojdi, zleti v višino, se bomo mi poigrali s teboj.«

In tedaj je v Citrončku zaživela želja, da bi poletel nekam daleč, daleč visoko nad oblake, kjer se večno presipa zlato v sijajnem blesku, kjer ni nobenih brig in nadlog, kjer nikoli ni

konca pomladi in njene lepote, — v vsemirje.

Slušal je klice zapeljivih solnčnih žarkov in je vzletel visoko nad travnik. V zraku je razposajeno zaplesal in se v kolobarjih poganjal vedno višje. Solnčni žarki so ga vabili, bodrili in se radovali nad njim.

Citronček je jadrал naprej in naprej, kvišku, proti solncu. Kmalu se je skrila za oblake. Tudi tvoje misli, dete, naj se dvigajo nalik Citrončku k solncu, k luči!

Če bo tvoja duša okopana s solnčno lučjo, bo ostala lepa vse dni na poti življenja. Lepota duše pa je največja sreča, je bogastvo dete moje!

Konec

Manica:

Skesani Jožek

Jožek je rabil od doma do šole skoro pet četrt ure. Ker je imel nekaj dni v tednu celodnevni pouk, si je tedaj pomagat s tem, da je ostal čez opoldan kar v šoli. Skrbna mamica mu je ob tistih dnevih dala s seboj pošten brtevsk kruha in nekaj jabolk, da ni bil lačen.

Jožek je bil celodnevnega pouka prav vesel. Učil se je še dovolj dobro, posebno prijetno se mu je pa zdelo med opoldanskim odmorom, ko je imel dovolj družbe. Prav tako kakor Jožek, so namreč ostali čez opoldan v šoli tudi drugi dečki, ki so bili doma iz oddaljenejših vasi.

Višek sreče za vse te dečke pa je bil, kadar so smeli na šolskem vrtu pobirati odpadlo sadje, kar jim je dobri učitelj dovolil prav pogosto.

In ko se nekoč ti učenci spet izprehajajo po šolskem vrtu in pobirajo sladko sadje, se Jožek, ki je bil tudi med njimi, spomni na svoj kruh. Hitro steče v učilnico, odpre svojo šolsko torbo, toda — kruha ni nikjer. Pogleda sem, ozre se tja, pokuka še pod klop, ali o kruhu ni bilo ne duha ne sluha.

Pa mu šine v glavo:

»Kaj, ko bi ga mi bil kdo skrila...?«

Ob tej misli je že pri torbi svojega soseda Lojzka. Hlastno jo odpre, toda njegovega črnega kruha ne najde v njej, pač pa zagleda v torbi malico lepo belega kruha. Oj, beli kruhek, katerega je Jožek jedel samo ob velikih praznikih!

Skušnjava je bila velika.

»Samo drobtinico si ga privoščim,« pravi sam pri sebi in še ga odlomi košček in — ham — v usta.

»Jej, kako je dober. Še malo ga bom!«

In — ham — spet odgrizne dobršen kos, potem pa še in še. Čim bolj golta, tem večja je slast in tako ta mali grešnik jenja šele, ko izgine »pod streho« vsa malica.

Zdajci se urno vrne na vrt. Tam skuša biti vesel, a že se oglašča vest. Vedno tesneje mu je pri srcu. Zavest, da je storil nekaj nepoštenega, ga tlačí, kot bi mu ležal na prsih težak kamen.

Ura pouka se bliža in dečki se vrnejo v učilnico, ki se je medtem že napolnila z učenci, ki so obedovali doma. Med splošnim »živ-žavom« zakliče Lojzek:

»Kdo je pa meni kruh ukradel?«

Ob tem klicu je trenutek zavlada la tišina, nato pa je bušknilo iz vseh gri:

»Jaz ne, — jaz že ne, — jaz tudi ne...!«

Jožek stoji kakor na žrjavici. S silno težavo izdavi:

»Jaz ga nisem!«

V tem vstopi učitelj in prične se pouk.

Jožek pa skrivoma trpi. Boji se nečesa, a sam ne ve, kaj. Niti ozreti se ne upa okrog sebe.

Ko mine pouk, zgrabi torbo in pred vsemi drugimi beži domov.

Ko potem doma odloži knjige, gre ven na dvorišče. Tam mu stopi naproti mati:

»Hej, Jožek, danes si pa gotovo lačen, ker si zjutraj pozabil na pripravljeni kruh. Še zdaj je na mizi. Pa, saj ti ga je morda kdo izmed tovarišev kakšen kosček podaril ali pa vsaj posodil. Kako je bilo, Jožek?«

Jožek je zardel kakor mak in to mamiči ne uide.

»Kaj je, Jožek? Kaj si napravil? Po-vej, vse po pravici!«

Jožek zajoka. Da bi nalagal svojo do-brč mamico, ne, tega on ne more. Med solzami in v pretrganih stavkih izpove svoj greh in nato skesano zakliče:

»Mati, nikoli več!«

Mati je dobro poznala svojega sinka. Vedela je, da je v sreču pošten in tudi dobro vzgojen in da je tisti dan le trenutno podlegel izkušnji. A kljub temu mu je napravila zelo ostro pridigo.

»Za pokoro,« je še pristavila, »moraš takoj k Lojzku! Na, nesi mu malico n-ega kruha in ga lepo prosi odpušča-nja!«

»Oh mati, samo tega ne, da bi moral tja! To naj opravim jutri, ko bova šla v šolo! Lepo prosim!«

Mati ostane trda, toda zdajci pomaga Jožku srečen slučaj. Mimo hiše namreč prizvižga Lojzek in mati mu zakliče, naj stopi malo k njima.

In zdaj se Jožek ves solzan skesano izpove tudi Lojzku, ga prosi odpuščanja in mu ponudi svoj kruh.

Lojzku se jokajoči prijatelj zasmili v srce.

»Saj to ni nič takega,« ga tolaži. Si-cer sem se pa jaz danes šolskih jabolk dovolj najedel. Bog ti blagoslovi tisti

kruh! Ne bodite hudi nanj, mati! Vaš kruh pa vzamem, hvala zanj! Imam rad včasih črnega. Jožek, ti pa pridi k nam po belega!«

In Lojzek krepko pritisne nase svojega dragega in skesanega tovariša, ki je ti-sti trenutek tako srečen, da bi najrajši glasno zavriskal.

Jugoslovanski mladini!

Pretrեսujoče pojo danes zvonovi svojo žalostno pesem širom jugoslovanske zemlje, turobno se vijejo črne zastave v naših selih in mestih, vsepovsod je zavladala tuga in težka bolest. Tam, v srcu junaške Šumadije, na solnčnem Oplencu, polagajo danes k večnemu počitku zemeljske ostanke izvojevalca naše svobode, kladivarja edinstva našega naroda, neumornega graditelja njegove bodočnosti. Pogrebni obredi, katerim zlomljeni in onemeli v duhu prisostvu-jemo, pričajo, da je ugasnilo najdragocenejše življenje med nami, da je za vedno prenehalo biti slovansko srce — srce plemenito in junaško.

Pred solznimi očmi svojega prvorojenca, kralja Petra II., blage kraljice-matere Marije in naših nežnih kraljevičev Tomislava in Andreja, obdan od najvišjih činiteljev našega državnega in narodnega življenja ter predstavnikov vseh kulturnih narodov, spremljan na svoji poslednji poti od ihtečega jugoslovanskega naroda, — odhaja naš Viteški kralj Zednitelj k svojemu blagopokojnemu očetu kralju Petru I. Osvoboditelju in svojem slavnemu pradedu Karadjordju, prvemu glasniku naše svobode. Ko se za vedno zapirajo vrata njegovega groba, nam skrivnostno udarjajo na ušesa njegove poslednje vladarske besede: »Čuvajte mi Jugoslavijo!«

Kratke so besede, ki jih je umirajoči kralj jedva še mogel z muko iztisniti iz svojega krvavečega telesa, in vendar nam razodevajo vso veličino misli, ki so v poslednjih trenutkih težile njegovo ranjeno dušo. Jugoslaviji, za katero se je rodil, živel in umrl, je veljala njegova poslednja skrb, njegova poslednja želja. Ustvaril nam je Jugoslavijo, naš svobodni dom, in sedaj nam zapušča ta dragoceni zaklad, ta simbol našega ponosa in naše slave, da ga čuvamo pred viharji, ki bi kdaj utegnili pretresati svet.

Ko stojimo strti ob svežem grobu našega velikega kralja-mučenika, nam uha ja spomin nazaj v vsa razdobja njegovega trudapolnega, vendar blagoslovljenega življenja.

V duhu vidimo nežnega dečka, ki daleč od kraljevskega sijaja, živeč v najskromnejših razmerah, hodi v šole, da

črpa tam znanja in modrosti za težke življenjske naloge, ki mu jih je namenila božja previdnost. Pred nami stoji mlad kraljevič v preprosti vojaški obleki, podrejen vsem irdotam vojaškega življenja. Saj ni več daleč čas, ko bodo zadonele bojne trombe, oznanjajoč svetu, da gre srbski narod v krvavo borbo za »krst častni in slobodu zlatnu«. In že se pojavi pred našimi duhovnimi očmi v vsej svoji mladostnosti in očarljivosti prestolonaslednik kraljevine Srbije, oboževani vitez svoje ožje domovine ter up in nada vseh Jugoslovanov. Bliža se usodna ura odločitve... Na čelu svoje junaške armade vkoraka 24-letni prestolonaslednik Aleksander v Dušanovo Skoplje. Tužno Kosovo polje, polje naše narodne slave in gorja, je našlo svojega osvvetnika. Ne ustavi se še njegova noga, njegov pogled sega dalje proti jugu. Ob obalah deročega Vardarja se vijejo trume. Njegovih nepremagljivih vitezov, da uresničijo sen kraljeviča Marka in postavijo nove, od prirode določene meje svoji domovini.

Na čelu svojih junakov se vrača zmagovalc v svojo prestolnico, obdan od sreče in hvalečnosti svojega naroda.

Srbija postane naš Piemont in oči vseh Jugoslovanov so obrnjene nanjo in na njenega mladega vojskovodjo. Ves narod od Triglava do Kajmakčalana čuti, da se bližajo veliki in strašni dogodki kot predhodniki njegovega vstajenja.

Ni še minulo leto dni mirnega dela po krvavo izvojevani zmagi, že se zbirajo nad Evropo temni oblaki, iz katerih nastane svetovna vojna, največja katastrofa, ki je kdaj zadela svet. Mala in izmučena Srbija mora iznova pod orožje, da dovrši svoje zgodovinsko poslanstvo — osvobojenje in zedinjenje vseh Jugoslovanov. Na čelu njenih viteških armad vidimo zopet prestolonaslednika in regenta Aleksandra, ki vodi z daleko nadmočnim sovražnikom ogorčeno borbo na življenje in smrt. Zmaga sledi zmagi, sovražnik v begu zapušča s krvjo namočeno srbsko zemljo, ves svet se klanja veličini srbskega naroda in njegovega vodnika-junaka. Vojna sreča se obrne. Napadena od severa, vzhoda in zapada mora srbska vojska zapustiti sveta tla svo-

je domovine in v zimskih viharjih preko albanskih gora iskati izhoda na morje, v neznano bodočnost. Na tej strašni poti čez Golgote deli vse grozote tedanjih dni s svojimi vojaki prestolonaslednik Aleksander, vlivajoč jim s svojim zgledom novega poguma in svežih moči.

Zvest svojim zaveznikom ter sledeč klicu časti in ponosa svojega naroda, ne položi orožja. Daleč od svoje domovine zbere svoje junake in odide z njimi na Solun, kjer naj se dokončno odloči usoda Evrope.

V težkih in dolgotrajnih borbah minevajo meseci in leta, ponižana Srbija ječi pod strašnim jarmom okrutnega zavojevalca, obup se opaža vsepovsod. V to mučno ozračje prodre tedaj kratko povelje regenta Aleksandra njegovi vojski: V zmago ali smrt!

Z neodoljivim zaletom zlomijo njegove čete sovražnikov odpor, prodirajo dalje in dalje, njihovega pohoda ne more ustaviti več nobena sila. Naprej, v domovino, v Jugoslavijo!

Vzradoščena pozdravlja srbska zemlja svojega rešitelja, ki se drugič vrača kot slavljem zmagovalec v svoje prestolno mesto Beograd.

Tej zmagi srbskega orožja sledijo usodni dogodki in vseh evropskih bojiščih. Sovražniki viteške Srbije polagajo orožje, topovi na bojnih poljanah utihnejo, nam vsem pa zasije stoletja zaželeno in težko pričakovano solnce svobode.

Slovenci, Hrvati in Srbi, sinovi enega jugoslovanskega naroda, izročimo vodstvo svoje usode najvrednejšemu med nami: Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu regentu Aleksandru. Na zgodovinski dan 1. decembra 1918. proglašajo pred predstavniki celokupnega naroda zedinjenje jugoslovanskega naroda v svobodni kraljevini Jugoslaviji.

Nove dolžnosti in nova bremena so morala sprejeti njegova v nadčloveških borbah preizkušena ramena. Dom, ki nam ga je po tolikih mukah postavil, je bilo treba urediti tako, da bosta v njem zaviadala mir in blagostanje, da bodo pod njegovo streho zadovoljni Slovenci, Hrvati in Srbi. Pred to težko nalogo je zgodovina postavila blagopokojnega kralja Aleksandra I.

Komaj smo se zavedli blagodati pridobljene svobode, že so kot posledica naše nesrečne preteklosti jeli divjati notranji viharji in ogražati to, kar je bilo

s krvjo priborjeno. V teh mučnih notranjih borbah vidimo kralja Aleksandra neomajno na braniku narodove svobode stoječega in vsem razdornim silam neustrašeno kljubujočega. Vse ostalo more postati predmet mirnega dogovora in bratskega sporazuma, samo edinstvo države in naroda mora ostati nedotakljivo, — to je temeljno načelo njegovega vladarskega pojmovanja. Bili so v prvem petnajstletju časi, ko smo obupavali že sami nad seboj, nad svojim kraljem nismo obupali nikdar. On je stal kot granit sredi razburkanih valov in edino od njega je narod pričakoval rešitve iz neznošnega stanja.

Oslonjen na nedeljeno zaupanje svojega naroda je imel kralj Aleksander pogum, da vzame usodo težke ogrožene domovine sam v svoje roke in z zgodovinskim šestojanuarskim manifestom pokaže narodu nova pota, ki so se izkazala kot dobra in edino rešilna. Samo njemu se moramo zahvaliti, da je narod po tolikih zablodah našel samega sebe, da je jugoslovansko državno in narodno edinstvo postalo svetinja, katere se ne bo odslej nihče več drznil osporavati ali celo omadeževati,

Njegovo življenjsko delo pa s tem še ni bilo dokončano. Ko je zavladal v domovini notranji mir, je usmeril kralj Aleksander svoja prizadevanja za tem, da pribori kraljevini Jugoslaviji v zunanem svetu oni položaj, ki ji po njeni velikosti, vrednosti njenega prebivalstva in njeni slavni preteklosti pripada. Tesne zveze, ki jih je sklenil z mogočnimi državami, so dvignile veljavo in sloves jugoslovanskega naroda v širnem svetu, vsem tem njegovim naporom pa je bila za podlago vzvišena misel svetovnega miru ter složnega sožitja med narodi. Temu visokemu namenu je služila njegova nedavna pot v prestolnice bratskega bolgarskega naroda, njemu je bilo posvečeno potovanje v zavezniško Francijo, s katerega se je vrnilo samo njegovo prestrjeljeno in izmučeno telo, da najde svoj večni mir v sveti jugoslovanski zemlji.

Spremljali smo našega mučenika na njegovih zgodovinskih potih in v glavnih potezah očrtali lik tega nesmrtnega kralja-človeka, kralja-junaka in kralja-državnika. Vse človeške in vladarske vrline so bile v njem poseobljene v toliki meri, da ga svet po vsej pravici prišteva najmočnejšim in najznačilnejšim oseb-

nostim današnje dobe. Z močno roko, svetlim umom in toplim srcem je vodil ta pravljčni junak naš narod v srečo in slavo in ko je bil na najvišjem vzponu, je moral pasti kot tragična žrtev zločinske roke propalih in prodanih izvržkov človeške družbe.

Nad njegovim prezgodnjim grobom žaluje ves kulturni svet, jugoslovanski narod se pa s škripajočimi zobmi zvija v nepopisni tugi in neutešni bolesti. Ugrabili so nam skrbnega Očeta, ubili od Boga nam poslanega vodnika, misleč, da s tem gnusnim zločinom zrušijo stavbo, ki jo je gradil vse svoje življenje s srcem, umom in krvjo. Zadalí so nam rano na najobčutljivejšem mestu, ki nas neznosno skeli in peče. Ali kot ranjen lev bo užaljeni jugoslovanski narod na to podlo nakano odgovoril tako, da bodo razočarani vsi tisti od blizu in daleč, ki so si obetali sramotnih uspehov od tega peklenškega zločina.

In vendar že pronica v tugo naše razžaloščene duše prvi svetli žarek radosti. Blagopokojni Viteški kralj Zedinitelj nam zapušača tri svoje ljubljence, Petra, Tomislava in Andreja, — kri svoje krvi. Kdo ne pozna ljubkih treh kraljevičev-Sokoličev, ki so prihajali vsako leto tako radi na slovensko zemljo, da se v raju naših planin nasrkajo zdravja in naučijo nedolžne mladosti! Z njimi, ki jim je kruta usoda vzela najboljšega očeta, žalujemo vsi, z njimi žalujemo vrhovi naših gora, naše bistre vode in naši temni gozdovi.

Oči nas vseh so v teh pretresljivih trenutkih obrnjene na nežno obličje našega ljubljenelega Petrička, prvorojenca blagopokojnega kralja-mučenika. Z ganljivimi očetovskimi besedami ga je njegov kraljevski roditelj pred mesecem dni napotil v daljno tujino, da si razširi tam svoje obzorje ter prisvoji znanje, izobrazbo in sposobnost za težke in odgovorne naloge, ki ga čakajo v življenju. V radost in ponos svojih učiteljev je mladi naš prestolonaslednik baš začel razvijati vse vrline svojega uma in značaja, ko so mu morali sporočiti pretresljivo vest, da je konec njegove toliko lepega obetajoče mladosti, da pokriva v tem trenutku Njegovo nežno glavico že težka, ali slavna kraljevska krona Karadjordjevičev. Brez odlaganja je zapustil svoje drage šolske tovariše in sledil klicu domovine, ki ga je kot kralja Petra II., svojega naj-

višjega vladarja in vodnika navdušeno sprejela v svojo sredo. Mlad še po letih, a vendar nam vliva v teh strašnih dneh, ki jih preživljamo, voljo, pogum in nezlomljivo samozavest. Po njegovih žilah se pretaka kri Velikega kralja in Karadjordjevičeva kri nikdar ne vara. Ni prevaril pričakovanj naroda slavni Karadjordje, niti velika kralja Peter I. Osvooboditelj in Aleksander I. Zedinitelj, prav tako bo jugoslovanski narod imel v Nj. Vel. kralju Petru II. vladarja, ki bo bdel nad njegovo svobodo in ga po stopinjah svojih nesmrtnih prednikov vodil v slavo in srečo.

Z našim mladim kraljem si tesno povezana zlasti ti, jugoslovenska mladina. Z njim si se tako rekoč rodila, z njim doraščaš in z njim boš doživela lepše in svetlejšje dni. Na današnji dan, ko je pokrila truplo kralja mučenika ranjena jugoslovenska zemlja, se v duhu zgrni okrog prestola Njegovega Veličanstva kralja Petra II., in mu prisezi, da si samo njegova, da njemu odstopaš svoja vroča srca in svoje jeklene mišice.

Dostojanstven mir je zavladal širom razžaloščene jugoslovanske domovine. V veličini in grozoti te tišine se čuje en sam utrip, ena sama duša in eno srce, srce težko ranjenega, ali združenega in čvrsto sklenjenega jugoslovanskega naroda, ki pozdravlja v svojem novem kralju glasnika in tvorca srečne in slavne bodočnosti.

»Čuvajte mi Jugoslavijo!« S temi besedami si izdihnil svojo blago dušo, naš veliki mučenik. Ne samo čuvali, složno jo bomo gradili in delali, da postane močna in silna, da postane veličasten spomenik tvojega nesmrtnega življenjskega dela. Pred prestolom tvojega prvorojenega sina se ti zaklinjamo, da bo tvoja nedolžna prelita kri maščevana.

Počivaj mirno v svojem hladnem domu, naš nepozabni Gospodar! Ne boj se, tvojo oporoko bomo izvršili!

Jugoslavija živi in bo večno živela, kakor bo večno živela med jugoslovanskim narodom ime Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je mrtev, naj živi kralj Peter II.!

V Ljubljani, na dan pogreba Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja (18. oktobra 1934).

Dr. Drago Marušič
ban dravske banovine.

Jutrovčki jokajo za mrtvim kraljem

KRALJEVO NAROČILO.

Kot meč v srce
nas novica strašna je zadela,
da v Marseilleu
od sovražnega strela
padel je Oče naš,
padel naš Brat!
Slava Tebi tisočkrat!
Kako zvesto smo Te ljubili,
z vsem srcem se Te oklenili!
A zdaj ?
Kaj res ne bo Te več nazaj?
Sirote vidiš jokajoče?
Kje si, kje si, naš dobri Oče?
>Ne bojte se!
Daleč nisem šel od vas
in naročilo imam še za vas.
Ljubite svojo domovino,
kot sem jo ljubil jaz!
Ljubite kralja mladega —
ljubite ga!
Saj le tako mu bo mogoče,
da tudi On nekoč bo dober Oče!<

Marija, bralka >Mladega Jutra< iz Ljubljane.

Odšel od nas si v krajine,
odkoder k nam ni več vrnitve.
Telo počiva Ti pokojno
v osrčju zveste Šumadije.
Počivaj v grobu, mirno, tiho,
nihče Ti ne bo motil sanj!
Kot kralj Matjaž boš mirno spal.
Tvoj narod bo na straži stal,
oporoško Tvojo izpolnjeval.
Čuval Ti bo domovino sveto,
s svojo srčno krvjo oteto.
Med narodi naj mir živi,
da uresničijo se sanje Tvojih dni.
In mladega kralja naj čuva Bog,
da vodil narod bo po Tvojih potih.
Če domovina mirna, močna bo,
bo spanje Tvoje prav sladko!

Dušan, Vlado in Janez Gorkič, dijaki I. razr. drž. real. gimn. v Ljubljani in mešč. šole na Vleču, Ljubljana, Gilnce c. V. št. 31

PRISEGA JUTROVČKA.

Zatisnil skrbno si oko
s poslednjo željo to:
>Čuvajte mi Jugoslavijo!<
To bomo izpolnili
in Jutrovčki vsi
se bomo iskreno ljubili!

Mohar Stanko, uč. slov. razr. v Mozlju, srez Kočevje.

LJUBLJENEMU KRALJU V SLOVO.

Očeta ljubljenege smo izgubili
in se v dno duše razžalostili.
Zločinska roka ga je usmrtila
in nam srca razdvojila.
Srce Mu nehalo je biti,
svoj narod mlad je moral zapustiti.
Zvonovi tožno zvone,
a naše oči se solze...

Vidič Zofija, uč. slov. razr. v Mozlju, srez Kočevje.

NAŠEMU VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. ZEDINITELJU!

Ko so našega kralja usmrtili,
smo se vsi zgrozili.
Mu v čast molili, se bridko solzili;
zvečer smo se Sokoli zbrali
in o kralju smo se pogovarjali.
O ko bi mogla k njemu iti
in ga iz smrtnege sna zbuditi!

Angela Ulčar, uč. slov. razr. v Mozlju, srez Kočevje.

DRAGI STRIC MATIČ!

Dogodkov dovolj smo Ti že opisali,
največ veselih iz naših mladih dni,
a danes tužen, ko zvon doni iz lin,
obhaja nas grozni spomin...

ALEKSANDER!

Jugoslavije največji sin,
zapustil si nas, sred' solznih dolin...
Pogumno smo za Teboj hodili
sovražnih sil se ubranili.
Z besedo eno na Balkanu
si dosegel mir, vse brate Slovane
si spravil v mirobni tir.
Slava Tvojemu spominu,
vse delo naše in moči
Petru II. Tvojemu sinu!

Žalostni Jutrovčki — učenci in učenke sloven. razreda v Mozlju, srez Kočevje

NJ. VEL. KRALJU PETRU II!

Najmlajši na svetu si vladar,
a naš ponos in dika Jugoslavije vsekdar!
Ti, kralj Jugoslavije, voditelj domovini
naši,

za Teboj gremo radi, nič nas ne plaša,
mi, mlada še sokolska deca;
zovi nas in naša bo osveta!
Kot mal dijak se Tebi klanjam
in o veliki Jugoslaviji z nado sanjam!
Marjan Pistotnik, dijak I. razr. drž. real. gimn. v Celju.

Slavo Štine:

Lučka na grobovih

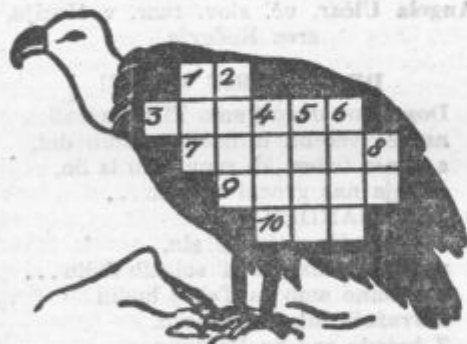
Z vejic golih rosa se iskri,
veter tužno prek poljan šumi —
daleč je očetov, mamin grob,
daleč, daleč njihov je otrok...

Danes zopet je vseh mrtvih dan,
sinko pa med tujci joka sam —
lučke na grobovih ne goré,
rože jih zelene ne krase...

Veter briše iz oči solze,
ko spomin razžarja mu srce;
plamen silen v prsih zagori —
lučka na grobovih — se mu zdi...

Križanka »Plešec«

Vodoravno: 1. žitarica; 3. južni mor-
ski veter; 7. drvarsko orodje; 9. duhov-
ni sorodnik; 10. gozdna rastlina.

Navpično: 1. zver in začaran krog;
2. odločitev po sreči; 4. nasprotje; 5.
splet; 6. sadno drevo; 8. površinska me-
ra.

Listnica uredništva

Banda Dušan, uč. I. drž. real. gimn. v
Ljubljani: Skrivnico nariši s tušem in
nam jo pošlji, da jo objavimo.

»Več Jutrovčkov!« Berite »Mlado Ju-
tro« od 15. julija t. l. in naši boste, kar
iščete!

Učenci in učenke slovenskega razreda
v Mozlju, srez Kočevje: Stric Matic se
vam srčno zahvaljuje za poslano dopise.
Spisov Melinka Gvida, Vide Kotnikove in
Antona Nagliča na žalost ni mogel več
priobčiti, ker mu je primanjkovalo pro-
stora. Dopise, ki se nanašajo na razpi-
sani natečaj, bomo čim prej objavili.
Sprejmite lepe pozdrave od strica Matica
in od nas! Uredništvo »Mladega Jutra«

Danilo Gorinšek:

Samoten grob

Trhel križ je nad gomilo,
kamna ni, ne krizantem,
niti svečke ni ob grobu;
Bog ve, kdo počiva v njem!

Je ljudi na milijone,
danes ob grobeh kleče,
ne ustavi se nobeden,
ki toč mimo danes gre.

Tih je grob, ko da sramuje
svoje se neznanosti,
ko drugod beli se marmor,
tu še ni dovolj — prsti.

Trhel križ je nad gomilo,
kamna ni, ne krizantem;
nisem videl večje tuge,
večje žalosti ne vem.

Zlogovnica

ja, li, za, ro, na, er, da, na, ga, oi, bo,
vi, ra, ža, e, ri, ma, ja, ma.

Iz gornjih zlogov sestavi devet ženskih
krstnih imen. Če postaviš imena drugo
pod drugo, boš našel v začetnicah ime
jesenskega meseca.

Rešitev križanke »Slap«

Vodoravno: 2. bi; 3. sen; 4. ost; 5.
breg; 6. roda; 7. zidar.

Navpično: 1. Vintgar; 2. sorod; 3. be-
seda; 5. brin.

Rešitev križanke »Gams«

Vodoravno: 2. tlak; 5. vrata; 6. prstan.
Navpično: 1. jata; 2. trs; 3. lat; 4.
kan; 5. vrt.

Vprašanja za bistre glavice

Odgovori

1. Dinamit je izumil Alfred Nobel.
2. »Alfa« je začetna, »omega« pa zad-
nja črka grške abecede.
3. »Rdeči križ« je ustanovil Švicar H.
Dunant.
4. Največja reka v Evropi je Volga.
5. Največje mesto na svetu je New
York.